

Бабаніна О.Є.

студентка,

*Науковий керівник: **Круглов В.В.***

кандидат наук з державного управління, доцент,

Харківський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

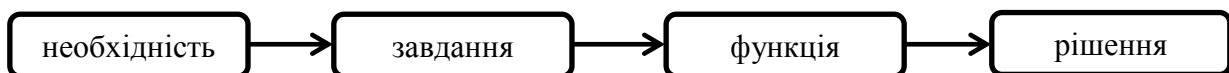
При управлінні державою практично щодня відбувається виконання будь-яких функцій. Термін функція (з лат. Fundio) означає виконання, здійснення. У державному управлінні цей термін передбачає виконання будь-яких дій та обов'язків державними органами, а також вплив останніх на певні суб'єкти. Суть управлінських функцій залежить від завдань, пов'язаних з управлінням.

На сьогоднішній день існує декілька варіантів класифікації функцій управління. Але найбільш часто у вітчизняній літературі зустрічається така: розподіл на загальні, спеціальні та допоміжні функції державного управління.

Загальні функції – це функції, характерні будь-якому управлінню в будь-яких галузях. Виконують ці функції керівники управлінських підрозділів. Різні автори до цієї категорії відносять від чотирьох до семи функцій. До внутрішньої технології управлінської діяльності можна віднести всі сім функцій, а саме – прогнозування, планування, організацію, регулювання, координацію, облік і контроль.

Функція прогнозування – це свого роду передбачення і вивчення структури, стану, перспектив та можливих наслідків управлінських явищ, характерних як суб'єкту, так і об'єкту управління. Оскільки державне управління має розв'язувати довгострокові завдання, у разі відсутності прогнозів розв'язки будуть не зовсім ефективними. У зв'язку з цим органи державного управління повинні розробляти і застосовувати прогнози для максимального підвищення ефективності своїх подальших дій та зменшення несприятливих наслідків.

Функція планування полягає в розробці планів і програм для вирішення завдань на основі вже наявних прогнозів. Реалізація даної функції схематично відображається так:

Функція організації зводиться до того, що маючи вже складений план, необхідно підготувати та забезпечити його здійснення. Наприклад, розроблення та подальше побудова структури апарату управління, формування управлінських підрозділів, розстановка кадрів і т. д. Також під цією функцією мається на увазі перебудову і ліквідація органів управління.

Функція регулювання служить для досягнення певного стану стійкості системи управління. Завдяки впливу цієї функції управлінські процеси

відбуваються відповідно до встановленої програми і в потрібному напрямку. Результатом функції управління є здатність управлінської системи зберігати рівновагу під впливом різних відхилень.

Функція координації здійснює знаходження спільних рішень щодо дій керівників усередині однієї управлінської ланки, так і керівників інших управлінських структур.

Функція обліку заснована на безпосередній роботі з даними (збір, передача, зберігання, обробка та ін). Сюди ще слід віднести витрати ресурсів і узагальнення інформації про функціонування системи управління. Облік є необхідною складовою функції контролю.

Функція контролю покликана повідомляти про реальний стан і стадії виконання поставлених завдань. В основу роботи функції контролю закладено принцип зворотного зв'язку між об'єктом і суб'єктом в системі управління.

Перераховані вище функції відіграють важливу роль у здійсненні державного управління на всіх можливих рівнях.

Спеціальні функції виступають характеристикою особливостей певного об'єкта або суб'єкта управління. Ці функції можна згрупувати за типами поставлених завдань: складання бюджету, добір кадрів та їх розстановка, здійснення довгострокових цілей та подолання кризових ситуацій.

Також їх можна класифікувати щодо сфер управління (у сфері економіки, соціально-культурної та адміністративно-політичної).

До спеціальних функцій, які реалізуються вищим органом (Кабінетом Міністрів України) належать:

«1) забезпечення державного суверенітету і економічної самостійності України, здійснення внутрішньої і зовнішньої політики держави; 2) розроблення проекту закону про Державний бюджет України і забезпечення його виконання Верховною Радою України; 3) розроблення і здійснення загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального і культурного розвитку України...» [3, с. 2].

Також спеціальні функції як глава держави виконує Президент України. А саме:

«1) призначає та звільняє глав дипломатичних представництв України в інших державах і при міжнародних організаціях;

2) приймає у разі необхідності рішення про введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану, а також оголошує у разі необхідності окремі місцевості України зонами надзвичайної екологічної ситуації – з наступним затвердженням цих рішень Верховною Радою України;

3) має право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів (крім законів про внесення змін до Конституції України) з наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України та ін.» [2, с. 2].

Допоміжні функції здійснюють подальше розмежування спеціальних функцій всередині сфер управління. Вони сприяють створенню оптимальних умов для продуктивного функціонування управлінських структур. Допоміжні функції ділять на такі групи : в організації, встановлюючій певні цілі (прогнозування, поточне та стратегічне планування); у постійному

вдосконаленні власне системи управління (діагностування, організація, проектування та ін.); в узгодженні дій (керування, координація, організація, контроль та ін.).

Вищезазначені класифікації державного управління в реальності фактично умовні, оскільки на практиці вони поєднуються та взаємодіють між собою в одній загальній системі впливу суб'єкта управління на об'єкт.

Список використаних джерел:

1. Державне управління: теорія і практика // За ред. В.Б. Авер'янова – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 432 с.
2. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, ст. 106. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/page2>
3. Конституція України [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, ст. 116. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр/page2>
4. Малиновський В.Л. Державне управління: Навч. по-сіб. – Луцьк: Вежа, 2000. – 558 с.

Гриченко О.В.

студентка,

Харківський торгово-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА КОНСТИТУЦІЙНІ ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Разом із демократичною державною формою реалізації народовладдя виступає самоврядування. Воно є різновидом соціального управління (врядування), в основу якого покладене спільне вирішення учасниками суспільних відносин суспільних справ, що поєднується зі спільною діяльністю у виконанні прийнятих рішень.

Діяльність самоврядувальних органів у політичній сфері є однією з важливих передумов і напрямків розширення демократії, реалізації її головних принципів. Держава не повинна втручатися у діяльність самоврядних органів, профспілок, партій, громадських організацій і товариств. Але засоби локального самоврядування при вирішенні питань державного значення (наприклад, під час виборчої кампанії) можуть підключатися до державного механізму, використовуватися для здійснення демократії, бути складовими частинами вже загального механізму народовладдя.

Отже, поняття «самоврядування» не тотожне поняттю «демократія», воно має складну структуру. На відміну від єдиної державної системи демократії налічується декілька систем самоврядування – по лінії територіальних громад, професійних організацій, виробничих, громадських об'єднань за інтересами та ін.

З погляду розбудови оптимальної системи організації управління в суспільстві на рівні окремих адміністративно-територіальних одиниць має